

Nonro mag *Chenro mar Chokruok* *mar Ngimawa kod Tijwa*

DESEMBA 7-13

MWANDU MA YUDORE E WACH NYA-SAYE | TIM JO-LAWI 10-11

“Onego Waher Jehova Moloyo Kaka Wahero Joodwa”

it-1-E 1174

Gima Wendo

Mach ma Wendo kod Ubani ma Wendo. Wach molok e Tim Jo-Lawi 10:1 ni, “mach mawendo,” e dho Hibrania en *zar* (dha-ko, *za-rah’*, gima wendo) mitiyogo kiwuoyo kuom mach ma yawuot Harun miluongo ni Nadab gi Abihu ne ogolo e nyim Nyasaye kata obedo ni Nyasaye ne ok ochikogi mondo gigol. Timno nomiyo Jehova onegogi. (Lawi 10:2; Kwan 3:4; 26:61) Mano nomiyo Jehova onyiso Harun kama: “In gi yawuoti, kik umadh divai kata gimoro amora ma mero ji sa ma udhi e hema mar romo, nono to ubiro tho. Ma en chik momako tiengeu duto nyaka chieng’. Chikno nokonyu pogo gik mowal gi gik ma ok owal kod gik maler gi gik ma ok ler, kendo nokonyu puonjo Jo-Israel chike ma ne Jehova omiyogi kokalo kuom Musa.” (Lawi 10:8-11) Mano nyiso ni nyaka bed ni Nadab gi Abihu ne omer ka ne gigolo mach ma Nyasaye ne ok ochikogi. Nenore ni mach ma kamano ne en mach ma wendo nikech kama ne ogolee, yo ma ne ogolego, kod sa ma ne ogolee ne ok owinjore. Kata samoro nyalo bedo ni ne ok giluwo yo ma kare mar loso ubani kaka oler e Wuok 30:34, 35. Ne ok nyal ng’wonnegi richogi kata obedo ni ne gimer.

w11 7/15 31 ¶16

Be Isedonjo e Yueyo mar Nyasaye?

¹⁶ Harun owadgi Musa ne obedo e chal moro matek kuom wach yawuote moko ariyo. Par ane kaka nyaka bed ni Harun nowinjo lit

kane yawuote miluongo ni Nadab gi Abihu nochiwo mach mawendo e nyim Jehova, mi Jehova ne onegogi. En adier ni tho mar yawuowigo nomiyo koro ne ok ginyal tudore gi jonyuolgi. Kata kamano, nitie weche mamoko momedore. Jehova nochiko Harun gi yawuote ma ne ochung’ motegno niya: “Kik ugol gi moumo wiu, kata kik uyiech lepu [e yor ywak]; mondo kik utho, kendo mondo kik [Jehova] okechi gi oganda duto.” (Lawi 10:1-6) Puonj mwayudo kanyo nenore maler. Hera mwaherogo Jehova nyaka bed motegno moloyo hera mwaherogo joodwa moseketho ne Jehova.

Nono Puonj Manie Wach Nyasaye

w14 11/15 17 ¶18

Nyaka Wabed Maler e Timbewa Duto

¹⁸ Mondo wasik ka waler, nyaka wasik ka wanono Ndiko adimba kendo timo gik ma Nyasaye dwaro ni mondo watim. We wapar ane kendo gima notimore ne yawuot Harun ma gin Nadab gi Abihu. Ne githo nikech ne gichiwo ne Jehova “mach mawendo,” samoro nikech ne gimer. (Lawi 10:1, 2) Ne ane gima Nyasaye nonyiso Harun. (**Som Tim Jo-Lawi 10:8-11.**) Be Ndikono nyiso ni ok onego wamadh gimoro amora ma nigi kong’o kapok wadhi e chokruoge mag Jokristo? Par ane wehegi: Ok wan e bwo Chike Musa. (Rumi 10:4) E pinje moko, sama ji chiemo nitiega kong’o bende. Omiyo sama owetewa manie pinjeko chiemo, gibilo kong’o matin kapok giwuok gidhi e chokruoge. Chieng’ Pasaka ne oti gi okombe ang’wen moting’o divai. Kane Yesu chako Rapar mar thone, noyie ne joote-ne mondo omadh divai ma nochung’ ne rembe. (Math. 26:27) Muma kwedo ratiro madho kong’o mokalo tong’ kod mer. (1 Kor. 6:10; 1 Tim. 3:8) Kendo Jokristo

mang’eny chunyi ok nyal yienegi chuth bilo kong’o ka gidwaro timo tije Nyasaye. Kata kamano, chal mar piny ka piny opogore, kendo gima duong’ ne Jokristo en ng’eyo “pogo kind gik mabeyo kod gik maricho” mondo gisik ka giler e nyim Nyasaye.

it-1-E 111 ¶5

Le

Chik ma ne kwero ni kik cham le moko ne omi mana Jo-Israel kende ma ne ni e bwo chike Musa. Mano ne en ka luwore gi Tim Jo-Lawi 11:8 ma wacho ni: “Gin le ma ok ler.” Kata kamano, tho mar Kristo Yesu ne ochopo Chik Musa to mano notieko chik ma ne kwero chamo le moko kendo noyawo ne ji duto thuolo mar tiyo gi chik ma Jehova ne omiyo Noa bang’ ataro.—Kol. 2:13-17; Cha. 9:3, 4.

DESEMBA 14-20

MWANDU MA YUDORE E WACH NYASAYE | TIM JO-LAWI 12-13

“Chike ma Jehova Nochiwo e Wi Dhoho Puonjowa Ang’o?”

wp18.1 7

Be Muma Pod Konyo e Kindeggi Koso Oting’o Puonj ma Tinde Ok Kony?

- **Keto jotuo kar kendgi.**

Chike Musa ne wacho ni joma nigi tuo mar dhoho oket kar kendgi. Lakteche nochako luwo chikno higni 700 mosekalo kendo chikno pod tiyo nyaka e kindewagi.—Tim Jo-Lawi sula mar 13 kod 14.

wp16.4 9 ¶1

Be Ing’eyo?

E kinde ma ne indiko Muma, Jo-Yahudi ne oluoro ahinya tuo mar dhoho. Tuo malichno ne nyalo ketho dend ng’ato kendo ne nyalo kelone ng’ol mosiko. Tuo mar dhoho ne onge gi yadhe e kindeggi. Mano ne miyo joma nigi tuwono ne iketo mondo odag

kar kendgi kendo ne dwarore ni gigo koko ne jomamoko mondo mi kik sud butgi.—Tim Jo-Lawi 13:45, 46.

it-2-E 238 ¶3

Dhoho

Momako law kata ot. Dhoho ne nyalo mako law, yie rombo kata law kitani, kata gi-moro amora molos gi pien. Dhohono ne nyalo rumo ka olwok lawno kendo okete tenge. Kata kamano, ka ma ne pod osiko ka ratong’ kata kwarkwar ne nyiso ni ne en dhoho ma landore, kendo koro ne iwang’o gino. (Lawi 13:47-59) Ka buche ma ratong’ kata ma kwarkwar osieko e kor ot, jadolo ne golo chik mondo kik ng’ato odag e odno kuom kinde. Samoro ne chuno ni mondo ogol kite ma tuono nitie kendo ne ichwero kor odno duto gi iye kae to burugo ne iwi-to ka moro ma ok ler, oko mar dala. Ka dhohono oduogo kendo, jadolo ne wacho ni odno ok ler, kendo ne imuke mi kaw gik mogerego kae to itero kamoro ma ok ler oko mar dala. Kata kamano, ot ma ne owach ni ler to ne ilosone chenro mar pwodho. (Lawi 14:33-57) Jomoko wacho ni dhoho ma mako lewni kata udi en gimoro machal gi gik ma poth-poth ma yudorega kama pi osikoe. Kata kamano, adiera mar wachgino pok oyudi.

Nono Puonj Manie Wach Nyasaye

w04-SW 5/15 23 ¶2

Puonj ma Wanyalo Yudo e Bug Tim Jo-Lawi

12:2, 5—Ang’o momiyo nyuol ne miyo dhako “bedo ma ok ler”? Fuonni mag nyuol ne ochue mondo dhano onyuolgo nyithindo makare. Kata kamano, nikech richo, dhano koro ne nyuolo mana nyithindo ma ok kare. Bedo ma ok ler kuom kinde bang’ nyuol, kata kuom weche mamoko kaka dhi e dwe kod nyodo mag dichwo ne paro ne Jo-Israel richo ma ne giyudo koa kuom Adam. (Tim Jo-Lawi 15:16-24; Zaburi 51:5; Jo-Rumi 5:12) Chike ma ne dwaro ni ng’ato

obed maler ne paro ne Jo-Israel gimo-
miyo ne nyaka chiw misango ma ne nyalo
waro dhano e richo kendo odwok dhano
obed makare kendo. Omiyo, chik nobedo-
negi kaka 'jarit ma tayo nyaka ir Kristo.'
—Jo-Galatia 3:24.

wp18.1 7

**Be Muma Pod Konyo e Kindeggi Koso Oti-
ng'o Puonj ma Tinde Ok Kony?**

• **Kinde mowinjore mar tero joma chwo
nyange.**

Chik Nyasaye ne dwaro ni nyathi ma wuoyi
oter nyange e odiechieng' mar aboro bang'
kosenyuole. (Tim Jo-Lawi 12:3) Remb nyi-
thindo ma eka oa nyuol niga gi nyalo mar
weyo chuer ka gimoro ong'adogi mana
bang' juma achiel. E kinde machon ka ne
weche mag thieth pok ochopo e okang' ma-
malo, Muma ne osewacho chon ni nyathi
ma eka oa nyuol onego oter nyange mana
bang' juma achiel nikech timo kamano ne
konyo.

DESEMBA 21-27

**MWANDU MA YUDORE E WACH NYA-
SAYE | TIM JO-LAWI 14-15**

**“Nyaka Wabed Joma Ler Eka Wasik e
Lamo Madier”**

it-1-E 263

Lwokruok

Ne nitie gik mang'eny ma ne miyo Jo-Israel
pwodhore ka gilwokore. Ng'ato ang'ata ma
ne tuo mar dhoho omako mi ochango, kata
ma ne omulo gimoro amora ma “ng'at ma
duong'ne chuer” osetiyogo, kata ma pi nyo-
te ochuer, kata dhako ma oa e dwe kata ma
rembe chuer, kata ng'ato ang'ato ma noni-
ndo gi dichwo kata dhako ne “bedo ma ok
ler” kendo ne nyaka olwokre. (Lawi 14:8, 9;
15:4-27) Ng'ato ang'ata ma nomulo ring-
re ng'at motho bende ne bedo ma ok ler
kendo nyaka ne pwodhe gi pi mapwodho ri-

cho. Ng'ato ang'ata ma ne otamore luwo
chikni, ne 'inego, nimar nosechido ka maler
mar Jehova.' (Kwan 19:20) Mano e momiyo
itiyo gi lwokruok e yor ranyisi e nyiso ni
ng'ato nigi winjruok maber gi Jehova. (Zab.
26:6; 73:13; Isa. 1:16; Eze. 16:9) Lwokruok
gi wach Jehova moting'o adiera nigi teko
mar miyo ng'ato obed maler.—Efe. 5:26.

it-2-E 372 ¶2

Dhi e Dwe

Dhako bende ne bedo ma ok ler ka rembe
ochuer kuom ndalo mogwaro to ok en ki-
nde modhi e dwe, kata ka “ka po ni odhi
e dwe to rembe ochuer aming'a mokalo
kaka pile.” Mano ne en kinde ma otanda ma
onindoe kata gimoro amora mobetie bedo
ma ok ler. To joma nomulo gigo bende ne
bedo ma ok ler. Kata kamano, ka remb dha-
kono nowe chuer, nokwano ndalo abiriyo
eka obedo maler. Chieng' mar aboro, dha-
kono ne kawo akuche ariyo madongo kata
akuche ariyo matindo kae to otero ne jado-
lo e dho hema mar romo. Jadolo ne kawo
akuru achiel kae to otimogo misango mar
richo to machielo notimogo misango miwa-
ng'o. E yo ma kamano, jadolo ne pwodho
dhakono e nyim Jehova nikech chuerneno.
—Lawi 15:19-30; som *CLEAN, CLEANNESS*.

it-1-E 1133

Ka Maler

2. Hema mar lamo, kae to bang'e, *heka-
lu*. Laru mar hema mar lamo kod laru
mag hekalu ne ineno kaka kuonde maler.
(Wuok 38:24; 2 We. 29:5; Tich 21:28) Ke-
ndo mar misango miwang'o kod besen mar
mula e gik madongo ma ne oket e laru. Ne
gin gik maler. Mana joma ne osepwodhore
kende e ma ne oyienegi donjo e laru mar
hema mar lamo; e yo ma kamano, onge
ng'at ma ne oyiene donjo e laru mag heka-
lu ka ne ok oler. Kuom ranyisi, dhako ma ne
ok ler ne ok oyiene mulo gik maler kata do-
njo ka maler. (Lawi 12:2-4) Nenore maler ni

kata mana ka Jo-Israel ne odhi nyime bedo ma ok ler kuom kinde, mano ne ikawo mana ka gima ne gidwanyo hema mar lamo. (Lawi 15:31) Joma nokelo misango mar pwodh-ruok bang' chango kuom tuo mar dhoho ne nyalo chopo mana e dho laru. (Lawi 14:11) Onge ng'ato ang'ata ma ok ler ma ne nyalo chamo misango mar kuwe e hema mar lamo, kata mana e hekalu nikech ne inyalo nege.—Lawi 7:20, 21.

Nono Puonj Manie Wach Nyasaye

it-1-E 665 ¶5

It

Ka ne okwong walo jodolo e piny Israel, ne ochik Musa mondo okaw remb yim kendo omien e it Harun ma korachwich, kendo e lith lwete mathuon ma korachwich, kod e lith tiende mathuon ma korachwich. Notimo kamano ne yawuot Harun bende. Mano ne nyiso gik moko duto ma ne giwinjo, tich ma ne gitiyo, kod ngimagi duto ne nyaka luwre gi kaka ngima jadolo nonego obedi. (Lawi 8:22-24) E yo ma kamano, ka ne jadolo pwodho ng'at ma ne ochango kuom tuo mar dhoho, ne oketo remo moko mag yim mar misango mar ketho kod mo moko e it ng'at mipwodhono ma korachwich. (Lawi 14:14, 17, 25, 28) Gima kamano bende ne itimo ne ng'at ma ne oyie dhi nyime bedo misumba ruodhe kuom ngimane duto. E chal ma kamano, misumbano ne itero e frem mar dhoot kendo ruodhe ne tucho ite gi riwi. Kido ma ne nenore malerno ne iketo e it ng'ato mondo onyis ni misumba noyie dhi nyime tiyo ne ruodhe e ngimane duto. —Wuok 21:5, 6.

g-SW 1/06 14, sanduku
Ber Otuodo kod Rachne!

E KINDE MUMA?

Muma wacho ni “tuo mar dhoho” ne nyalo mako ot, tiende ni kor ot. (Tim Jo-Lawi 14:34-48) Jomoko wacho ni “dhoho ma

landore,” en gimoro machal gi gik ma poth-poth ma yudorega kama pi osikoe. Kata kamano, adiera mar wachgino pok oyudi. Bed ni en kamano kata ooyo, Chik Nyasaye to ne dwaro ni ogol kite ma tuono nitie kendo ochwer kor udi duto gi iye kae to burugo owit “kamoro ma ok ler” oko mar dala. Ka dhohono noduogo kendo, ne imuko odno mi kaw gik mogerego kae iwito.” Chikno ne nyiso hera matut ma Jehova noherogo joge kendo kaka nodewo ngimagi ahinya.

DESEMBA 28–JANUAR 3

MWANDU MA YUDORE E WACH NYASAYE | TIM JO-LAWI 16-17

“Ang’o ma Wanyalo Puonjore e Wi Odiechieng Pwodho Ji?”

w19.11 21 ¶4

Puonj ma Wanyalo Yudo e Bug Tim Jo-Lawi

4 Som Tim Jo-Lawi 16:12, 13. Tem ane paro gik ma ne timore e Odiechieng Pwodh-ruok: Jadolo maduong’ donjo e tabenakel. Mae e donjone kanyo mokwongo e odiechieng’no; bang’ mano, obiro donjo kendo diriyo. E lwete achiel, en gi gir ting’o ma nigi ubani e iye, to e lwete machielo en gi gir ting’o molos gi dhahabu to chuk mach ni e iye. Ochung’ matin e nyim pasia mogeng’go Kama Ler Moloyo. Kae to odonjo e i Kama Ler Moloyo konyiso luor matut, kendo ochung’ e nyim sandug singruok. E yor ranyisi, ochung’ e nyim Jehova Nyasaye achiel kachiel! Kae to jadolono olo ubani e wi chuk mach, kendo i Kama Ler Moloyo pong’ gi suya mamit. Bang’e obiro donjo iye kanyo kendo koting’o remb le motimngo misango. Ne ni jadolono wang’o ubani **ka pok** ochiwo remb le motimngo misango.

w19.11 21 ¶5

Puonj ma Wanyalo Yudo e Bug Tim Jo-Lawi

5 Ubani ma nitiyogo e Odiechieng Pwodh-ruok puonjowa ang’o? Muma wacho ni sama

jotich Jehova wuoyo kode e lamo, gichalo joma otero ubani e nyime. (Zab. 141:2; Fwe. 5:8) Par ni jadolo maduong' ne tero ubani e nyim Jehova konyiso luor matut. E yo ma kamano, sama walemo, wanyiso luor matut e nyim Jehova. Wamor ahinya ni Jachuech mar polo gi piny oyienwa mondo wadhi e nyime kendo wasud machiegni kode, mana kaka nyathi matin dhiga ir wuon mare. (Jak. 4:8) Ee, oyienwa bedo osiepene! (Zab. 25:14) Waneno ni Jehova odhialowa ahinya ma ok dwaher timo gimoro amora ma nyalo chwanye.

w19.11 21 ¶6

Puonj ma Wanyalo Yudo e Bug Tim Jo-Lawi

⁶ Par ni jadolo maduong' ne nyaka wang' ubani **ka pok** ochiwo remb le motimgo misango. Kuom timo kamano, nodwaro ni okwong obed gadier ni Nyasaye oyie kode e ka ochiw misango. En puonj mane ma wanyalo yudo kanyo? Ka ne Yesu ni e piny, nitie gimoro maduong' ahinya ma ne nyaka otim ka pok ochiwo ngimane kaka misango. Ne en gima duong' molooyo kata mana reso oganda dhano. Ne en ang'ono? Ne nyaka owinj Jehova e ngimane duto e piny mondo Jehova obi oyie gi misangone. Kuom timo kamano, nodhi nyiso ni timo gik moko kaka Jehova dwaro e gima berie mogik. Nodhi nyiso ma onge kiawa kata matin ni Jehova kende e ma nigi ratiro mar bedo jaloch e piny gi polo.

Nono Puonj Manie Wach Nyasaye

it-1-E 226 ¶3

Azazel

Mana kaka jaote Paulo nolero, ka ne Yesu otho, ne ochiwo misango makare chuth ma golo richo mag dhano. Misangono nocho-po gima duong' molooyo ma "remb ruedhi kod mag diek" ne nyalo timo. (Hib. 10:4, 11, 12) Omiyo, ne ochiwore mondo 'oting' tuocheha, kendo ne "ochuoye nikech richo-

wa." (Isa. 53:4, 5; Mat. 8:17; 1 Pet 2:24) Ne oting'o tuoche duto mag joma nyiso yie kuom misango mane ochiwo. Ne onyiso ni Nyasaye nyalo weyo richo mag dhano chuth chuth. E yo ma kamano, diel ma ne ichiwo kaka Azazel nonyiso maler misango ma Yesu Kristo ne dhi golo bang'e.

w14 11/15 10 ¶10

Gimomiyo Nyaka Wabed Maler

¹⁰ **Som Tim Jo-Lawi 17:10.** Jehova nochiko Jo-Israel ni kik cham "remb gimoro." Jokristo bende ne omi chik ni kik gicham remo kata tiyo gi remb le kata dhano e yo moro amora. (Tich 15:28, 29) En gima lit ahinya paro ni wanyalo timo gimoro ma miyo Nyasaye obed 'mamon' kodwa kendo inyalo golwa e kanyakla. Wahere kendo wadwaro luwo chikene. Kata ka ngimawa ni e kind akuru kod asumbi, tiende ni wachiegni gi tho, wang'ado e chunywa mar chung' motegno kata bed ni jogo ma kia Jehova kendo maok dew chikene yondhowa mondo watim dwachgi. Wang'eyo ni ji biro jarowa kapo ni watamore ni kik medwa remo. Kata kamano, wayiero mar luwo chike Nyasaye. (Juda 17, 18) Ang'o mabiro jiwowa mondo 'wane ni ok wachamo remo' kendo ok wayie mondo omedwago?—Rap. 12:23.

